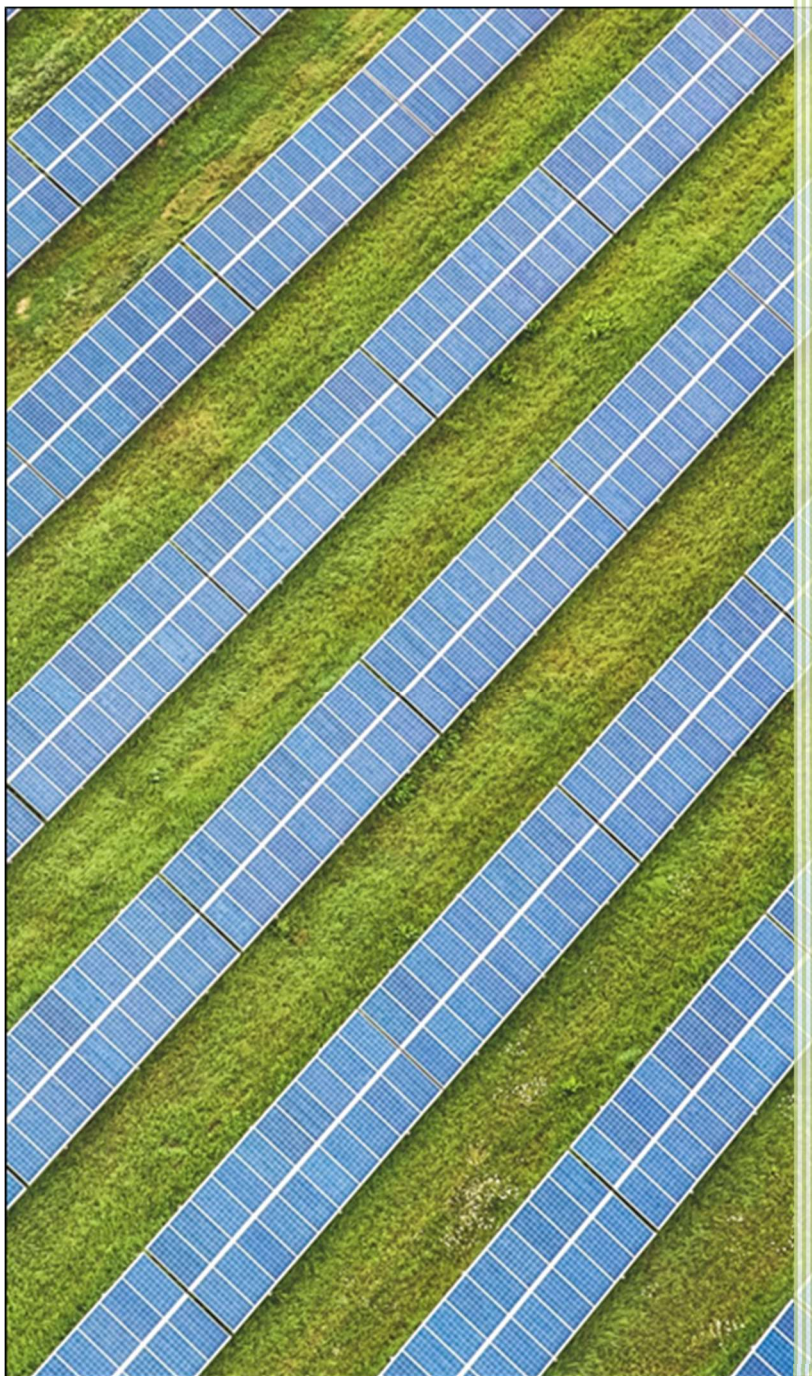

Projectplan

Opwek energie langs de A9 A5 A22 + A2 A1

Verkenning

Samenwerkingsproject van de gemeenten Alkmaar, Heiloo, Castricum, Uitgeest, Heemskerk, Beverwijk, Velsen, Haarlemmermeer, Amsterdam, Amstelveen, Ouderkerk, Diemen, de provincie Noord-Holland, Liander, Rijkswaterstaat, het Rijksvastgoedbedrijf en Rijkdienst voor ondernemend Nederland.

Datum: 23 september 2022

Status: Eindversie

Inhoud

1. Introductie.....	3
a. Aanleiding	3
b. Resultaten voorverkenning	3
c. Projectvisie en doel verkenning	4
d. Doelgroep projectplan.....	4
2. Project	5
a. Projectambitie	5
b. Projectgebied en scope	5
c. Randvoorwaarden	6
Technisch	6
Proces	7
Beleid en planologisch	7
d. Relevante andere ontwikkelingen	8
3. Aanpak.....	9
a. Ruimtelijke ontwerp	9
b. Participatie en communicatie	9
Doel.....	9
Scope van participatie	10
Procesparticipatie	10
Financiële participatie.....	11
c. Communicatie.....	11
Vormen van communicatie.....	11
d. Stakeholders en klanteisen (KES) dossier.....	12
e. Netaansluiting	12
f. Businesscase	15
g. Planologie	15
1. Rijksinpassingsplan;	15
2. Provinciaal Inpassingsplan.....	15
3. Bestemmingsplan / Omgevingsplan	16
4. Omgevingsvergunning	16
Karakteristieken opgave OER-traject	16
Voorstel PIP	17
Randvoorwaarden PIP	17
h. Innovatie	17
i. Marktbenadering	17
4. Organisatie, Budget en capaciteit.....	18
a. Kernteam.....	18
b. Stuurgroep.....	18
c. Personele inzet	19
d. Externe kosten	19
5. Planning	20
a. Planning verkenning	20

b.	Vooruitblik.....	20
6.	Risico's.....	21
7.	Bijlagen.....	22

1. Introductie

a. Aanleiding

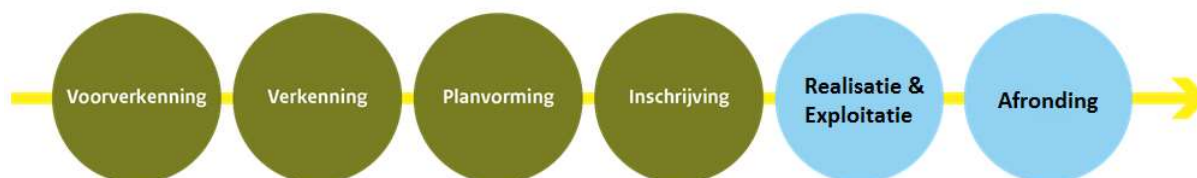
In 2019 publiceerde het Nederlandse kabinet het Klimaatakkoord; de Nederlandse uitwerking van de klimaatafspraken uit het Verdrag van Parijs. Eén van de afspraken is dat 30 energieregio's onderzoeken op welke wijze zij kunnen voldoen aan deze afspraken en de duurzaamheidsopgave die daarin staat beschreven. Dit heeft per regio geresulteerd in een Regionale Energiestrategie (RES). Onderdeel van de RES'en is de opwekking van 35 TWh hernieuwbare energie in 2030.

Rijkswaterstaat werkt binnen het programma Opwek Energie op Rijksgrond (OER) samen om RES regio's te ondersteunen in hun energieopgave. Vanuit dit programma wordt Rijksvastgoed ter beschikking gesteld om daarmee een bijdrage te leveren aan de doelstellingen uit de RES.

De gemeenten Alkmaar, Heiloo, Uitgeest, Heemskerk, Beverwijk, Velsen, Haarlemmermeer, Amstelveen, Amsterdam, Ouder Amstel en Diemen hebben samen met de provincie Noord-Holland per brief aan de minister van EZK verzocht om de potentie voor het opwekken van hernieuwbare energie in bermen en op geluidsschermen langs de A9 A5 en A22 te onderzoeken. Dit verzoek is geaccepteerd door middel van het starten van de voorverkenning OER A9 A5 A22 in het voorjaar van 2022. In de zomer van 2022 sloot de gemeente Castricum zich ook aan bij dit OER-project.

Deze voorverkenning heeft inmiddels inzicht gegeven in de geschiktheid van de bermen en geluidsschermen in het onderzoeksgebied. Tijdens de voorverkenning is door de adviseurs van de gemeenten Diemen, Amsterdam en Ouder Amstel ook de A1 in Diemen en de A2 in Amsterdam en Ouder Amstel nadrukkelijk als kansrijk zijn benoemd voor energieopwekking langs de weg. Deze bermen zijn daarom toegevoegd aan de onderzoek scope van de voorverkenning. Op basis van de resultaten van de voorverkenning is dit projectplan voor de verkenning voor de A9 A5 A22 A2 A1 opgesteld.

Dit project is een samenwerking tussen de gemeenten Alkmaar, Heiloo, Castricum, Uitgeest, Heemskerk, Beverwijk, Velsen, Haarlemmermeer, Amstelveen, Amsterdam, Ouder Amstel en Diemen, de provincie Noord-Holland, Rijkswaterstaat, Rijksdienst voor Ondernemend Nederland, Rijksvastgoedbedrijf en netbeheerder Liander. Het project wordt projectmatig uitgevoerd volgens het Integraal Project Managementmodel. In Figuur 1 staan de verschillende fases benoemd. Dit document heeft betrekking op de verkenningfase.

Figuur 1 – Projectverloop OER. Het project start met een voorverkenning. Na exploitatie start de afronding waarbij nadrukkelijk aandacht wordt geschonken aan het sluiten van de (circulaire) keten.

b. Resultaten voorverkenning

De voorverkenning heeft een helder inzicht gegeven in de technische mogelijkheden voor het opwekken van zonne- en windenergie in het onderzoeksgebied. Deze resultaten zijn samengevat in het eindrapport "Energie op Rijksgronden" door MUG en hebben geleid tot de voorgestelde scope voor de verkenning van het project zoals beschreven in Hoofdstuk 2. Op basis van deze analyse is een eerste inschatting gemaakt van de financiële haalbaarheid van het project en is een risicodossier met beheersmaatregelen opgesteld om het project te beheersen. Tot slot is een start gemaakt met de inventarisatie van alle lopende contracten in het projectgebied, een stakeholderanalyse en het ophalen van technische, beleidsmatige en procesmatige voorwaarden.

c. Projectvisie en doel verkenning

Het doel van de verkenningfase van dit project, waar dit document betrekking op heeft, is om te komen tot een door de omgeving gedragen set aan ruimtelijke ontwerputgangspunten en concrete percelen waar zonne-opstellingen en (eventueel) windmolens aan moeten voldoen binnen de fysieke scope van het project.

d. Doelgroep projectplan

Dit projectplan is bedoeld voor:

- Integraal Projectmanagement team (hierna: IPM)
- Kernteam A9 A5 A22 A2 A1
- Stuurgroep A9 A5 A22 A2 A1
- De gemeente Alkmaar
- De gemeente Heiloo
- De gemeente Castricum
- De gemeente Uitgeest
- De gemeente Heemskerk
- De gemeente Beverwijk
- De gemeente Velsen
- De gemeente Haarlemmermeer
- De gemeente Amsterdam
- De gemeente Amstelveen
- De gemeente Ouderkerk
- De gemeente Diemen
- De provincie Noord-Holland
- Rijkswaterstaat
- Het Rijksvastgoed Bedrijf
- De Rijksdienst voor ondernemend Nederland
- Liander

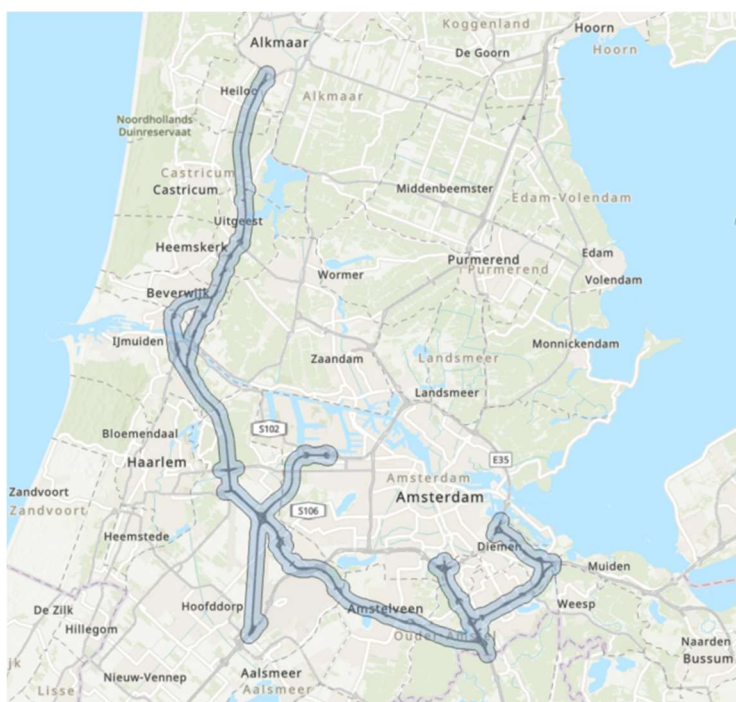
2. Project

a. Projectambitie

Met het project wordt een maximale opwek van hernieuwbare energie nagestreefd. De beschikbare ruimte moet dus zorgvuldig benut worden. Hierbij is het van belang dat het ontwerp passend is bij de lokale weg typologie en landschappelijke karakteristieken en met een samenhangende en eenduidige beeldtaal is vormgegeven. Daarbij worden de kwalitatieve uitgangspunten gehanteerd zoals deze ook zijn vastgesteld bij de Regionale energiestrategieën NHN en NHZ (zie 2.c), aangevuld met kwalitatieve uitgangspunten waar de projectpartners of de omgeving waarde aan hechten.

b. Projectgebied en scope

Het project A9 A5 A22 A2 A1 omvat 5 snelwegen van het hoofdwegennet (zie Figuur 2). De A9 loopt van de A1 bij knooppunt Diemen via de zuidwestelijke flank van Amsterdam, Haarlem en IJmuiden naar Alkmaar. De A5 verbindt de A10 vanaf de Coentunnel via knooppunt Raasdorp (A9) met de A4 (knooppunt de Hoek). De A22 betreft de gehele lengte vanaf knooppunt Velsen tot knooppunt Beverwijk, inclusief de Velsertunnel, gelegen onder het Noordzeekanaal. Daarnaast wordt het deel A2 van knooppunt Holendrecht tot knooppunt Amstel en het deel A1 van knooppunt Diemen tot knooppunt Watergraafsmeer meegenomen in dit project.

Figuur 2 - Projectgebied A9 A5 A22 + A2 A1

Tijdens de voorverkenningfase is middels een geschiktheidsanalyse door Ingenieursbureau MUG in de midden- en zijbermen, knooppunten, aansluitingen en aangrenzende gronden van de betreffende wegen gezocht naar ruimte voor zonneparken. Hierbij is een zoekgebied van 500 meter aan weerskanten van de rijkswegen gehanteerd. Ook is gekeken naar kansrijke locaties voor windturbines binnen de hiervoor bestemde zoekgebieden voor windenergie uit de Regionale Energiestrategie (RES) Noord-Holland-Noord en Noord-Holland-Zuid. Aan de hand van de ruimtelijk gezien geschikte gronden zijn gericht gesprekken aangegaan met de samenwerkingspartners (zie H1.d). Tijdens deze gesprekken werd bepaald of deze gronden met in acht neming van hun visie en beleid meegenomen konden worden om nader te onderzoeken in de verkenningfase. Deze geschiktheidsanalyse heeft geresulteerd in heldere geschiktheidscriteria en een afgebakende scope. Het totaal aan oppervlak van geschikte publieke gronden dat nader onderzocht kan worden in de verkenningfase voor de opwek van zonne-energie betreft 685,7 hectare. Voor de opwek van

windenergie is deze scope 7,8 hectare. Daarnaast zijn de geschikte particuliere gronden in kaart gebracht, om mogelijk in het project te betrekken, mocht daar in de verkenningsfase vanuit het landschapsonwerp of het benutten van koppelkansen aanleiding toe zijn. De scope voor de verkenning is in detail vastgelegd in een overzichtskaart en 31 focusgebieden. De kaarten zijn als bijlage aan dit plan toegevoegd (zie Bijlage 1).

c. Randvoorwaarden

Technisch

Binnen het technische werkspoor staat centraal welke technische voorwaarden gelden voor het veilig en correct inpassen van energieopwekking langs de A9 A5 A22 A2 A1. In samenwerking met het Ingenieursbureau MUG zijn ruimtelijke geschiktheidscriteria voor het plaatsen van zonnepanelen en/of windturbines vastgesteld. Deze zijn als parameters in het online projectportaal ingevoerd. Het resultaat hiervan is een interactieve kaart waarop in één oogopslag is te zien wat wel/niet-geschikte gronden zijn voor de opwek van energie op rijksgronden. De randvoorwaarden welke zijn gehanteerd voor ruimtelijke geschiktheid voor de opwek van zonne-energie zijn weergegeven in Tabel 1. In Tabel 2 zijn de randvoorwaarden te lezen voor de ruimtelijke geschiktheid voor de opwek van windenergie. Als de RES wordt bijgewerkt waardoor nieuwe windlocaties in de RES worden toegevoegd, en deze strijdig zijn met de criteria in Tabel 2, is de RES leidend. De toelichting op deze criteria en de totstandkoming hiervan is te lezen in het eindrapport "Energie op Rijksgronden" door MUG.

Tabel 1: Randvoorwaarden ruimtelijke geschiktheid zonne-energie

Nummer	Eis
Z1	Minimaal 2,30 meter uit de rand van de verharding; start mogelijkheid zonnepanelen waar geleiderail aanwezig is. Bij geen geleiderail: 13 meter uit de rand van de verharding
Z2	Beschermingszone rond spoorwegen, een afstand hanteren van 7 meter vanaf de spoorrand
Z3	Aan weerszijden van watergangen een onderhoudsstrook van 4 meter aanhouden
Z4	Buffer van 5 meter rondom hoogspanningsmasten. Wel panelen onder HS-kabels
Z5	5 meter beschermingszone bij gasleidingen. Overige K&L voor nu geen buffer opnemen
Z6	Bij afstand van zonnepanelen tot bestaande bebouwing en gebiedsontsluitingswegen wordt 5 meter gehanteerd
Z7	Niet gelegen in een gebied met enkelbestemming Wonen, sport of recreatie
Z8	Niet op verhardingen of spoor, uitgezonderd parkeervakken
Z9	Niet binnen 5 meter van verdedigingslinie Stelling van Amsterdam
Z10	Liever niet gelegen in NNN-Gebieden (zachte belemmering, ja mits)

Tabel 2: Randvoorwaarden ruimtelijke geschiktheid windenergie

Nummer	Eis
W1	Scope wind alleen binnen RES zoekgebieden windenergie
W2	68 meter uit rand van Rijkswegen
W3	68 meter vanaf vaarwegen (alle wateren)
W4	400 meter tot gevoelige gebouwen (woningen, scholen, ziekenhuizen, hotels..)
W5	177 meter afstand tot hoogspanningsroutes, HS-kabels (ondergronds), HS-stations en ondergrondse buisleidingen
W6	5 meter beschermingszone bij gasleidingen. Overige K&L voor nu geen buffer opnemen
W7	272 meter afstand tot bestaande windturbines
W8	76 meter afstand tot spoorweg
W9	Diameter fundering onder windmolen is minimaal 20 meter
W10	Niet binnen de schootcirkels van de stelling van Amsterdam
W11	Niet binnen het gebied van de LIB-Zone (Schiphol) voor toetshoogte met tip <100 meter NAP
W12	Niet op verhardingen of spoor, uitgezonderd parkeervakken
W13	Niet gelegen in een gebied met enkelbestemming Wonen, sport of recreatie
W14	Liever niet gelegen in NNN-Gebieden (zachte belemmering, ja mits)

Naast de geschiktheidscriteria is het technisch randvoorwaardelijk kader opgesteld. Het technisch randvoorwaardelijk kader beschrijft de belangrijkste randvoorwaarden waaraan voldaan moet worden om op een veilige manier zonneparken langs de Rijksweg in te passen (zie Bijlage 2). De exploitant dient met de Staat een overeenkomst aan te gaan waarin het zich verbindt aan dit kader. In de aan te leveren documentatie bij de Rijkswaterstaat-vergunningverlener dient de exploitant aan te tonen aan deze eisen te voldoen om een Wbr-vergunning toegewezen te krijgen. Per thema worden in dit kader brondocumenten genoemd waarop de informatie gebaseerd is. Deze brondocumenten zijn bij de Rijkswaterstaat-vergunningverlener op te vragen.

Proces

In de gezamenlijke verkenningfase zal worden voortgeborduurd op de basis die is gelegd in de voorverkenningfase. Nu de ruimtelijke geschiktheidscriteria en het technisch randvoorwaardelijk kader duidelijk zijn, zal in de verkenningfase het ophalen en borgen van aanvullende wensen en randvoorwaarden centraal staan. Met de vastgestelde scope als vertrekpunt, zal middels een participatief ontwerptraject een set aan ruimtelijke ontwerputgangspunten opgesteld worden waar concrete percelen met zonne-opstellingen en (eventueel) windmolens aan moeten voldoen. Dit met als doel om tot een gedragen en goed ingepast ontwerp te komen (zie Hoofdstuk 3 ter uitwerking). Bovenstaande technische geschiktheidscriteria en het randvoorwaardelijk kader zullen in de verkenningfase waar nodig aangevuld of aangepast worden. Daarnaast bekijkt het technische werkspoor van de verkenningfase de mogelijke inzet van geluidsschermen en wateroppervlakten en innovatieve methoden van netaansluiting, opslag of lokaal gebruik van de opgewekte energie.

Beleid en planologisch

Zoals omschreven bij 'projectgebied en scope' heeft het beleid van de betrokken gemeentes en de provincie richting gegeven aan het definiëren van de geschikte gronden voor de opwek van zonne- en windenergie. Voor de verkenningfase zullen deze beleids- en planologische uitgangspunten van de betrokken projectpartners richting blijven geven aan de verdere invulling van het project. Onderstaande beleidsstukken zijn daarbij van belang:

- Regionale Energiestrategieën (RES 1.0)
 - Kwalitatieve uitgangspunten;
 - Zorgvuldige participatie: bij planvorming kunnen inwoners en andere belanghebbenden meedenken en faciliteert de gemeente inwonersinitiatieven.
 - Eerlijke verdeling van lusten en lasten: er wordt gestreefd naar minimaal 50 procent lokaal eigendom per project.
 - Bij ieder project wordt gestreefd naar toegevoegde waarde voor landschap en natuur en worden maatregelen genomen om negatieve effecten te voorkomen of te verminderen.
 - Per project wordt verkend hoe kansen gekoppeld kunnen worden, ofwel waar opwek gecombineerd kan worden met andere functies.
 - Ruimtelijke samenhang is belangrijk. De provincie neemt het voortouw om deze te bewaken.
- Provinciale OmgevingsVerordening
 - Natuur Netwerk Nederland (NNN)
 - Bijzonder Provinciaal Landschap (BPL)
 - UNESCO werelderfgoed
 - Afwegingskader Energie Hollandse Waterlinie
- De Omgevingsvisie Amsterdam 2050
- Structuurvisie Amsterdam 2040
- Actualisatie Investeringsbesluit Amstel III 2021-2024
- Gebiedsvisie Synergie Sloterdijk West
- Beleidskader Zonneakkers Haarlemmermeer
- RES Velsen Beverwijk Heemskerk – Zoekgebieden A9&NZK – Uitgangspunten en ontwerpvarianten

Naast bovenstaande beleidsstukken zijn eerder aangenomen amendementen en moties leidend bij het maken van keuzes in de verkenningfase.

d. Relevante andere ontwikkelingen

Binnen het projectgebied spelen een aantal relevante ontwikkelingen. Het traject Badhoevedorp – Holendrecht (BaHo) wordt momenteel verbreed als onderdeel van het project Schiphol Amsterdam Almere (SAA). De beschikbare ruimte in de zijbermen zal daarmee anders zijn ten opzichte van de huidige situatie. Er is nauw contact met dit projectteam zodat van de juiste toekomstige situatie uitgegaan wordt bij het ontwikkelen van duurzame energie langs dit traject. Daarnaast is de potentiële nieuwe verbinding tussen de A8 en A9 iets om rekening mee te houden. Tussen Heiloo en Limmen wordt een afrit naar de A9 verkend. Verder wordt onderzoek gedaan naar een nieuwe HOV-verbinding tussen Haarlem en Amsterdam. Ook worden door Rijkswaterstaat middels het Meerjarenprogramma Geluidsanering (MJPGE) nieuwe geluidsschermen geplaatst langs de A9 ter hoogte van Uitgeest.

Daarnaast zijn er binnen het projectgebied initiatieven voor energieparken. Zo loopt bijvoorbeeld in de gemeente Haarlemmermeer het project De Groene Energie Corridor.

Bovenstaande ontwikkelingen worden gevolgd en zijn opgenomen in het risicodossier van het project.

3. Aanpak

In de verkenning ligt de focus op een ontwerptraject en een omgevingstraject. Het kernteam (zie hoofdstuk 4, Organisatie) zal op basis van in ieder geval de fysieke, maatschappelijke, technische, bestuurlijke en de financiële mogelijkheden voor de opwek van hernieuwbare energie langs de A9, A5, A22, A2 en A1 een aantrekkelijke en realiseerbaar ontwerp in beeld brengen, wat op draagvlak kan rekenen. Dit zal resulteren in wensen en eisen in tekst en beeld waaraan toekomstige zonne-opstellingen en eventueel windturbines binnen de gehele scope van het project zullen moeten voldoen. Hieronder wordt globaal uiteengezet op welke wijze dit wordt uitgevoerd.

a. Ruimtelijke ontwerp

De aanpak om te komen tot een gedragen ruimtelijk ontwerp bestaat uit een combinatie van ontwerp door experts en consultatie van omwonenden en belanghebbenden en is hier op hoofdlijnen beschreven. Dit proces wordt samengevat als participatief ontwerpen.

Het eindproduct van het ruimtelijke ontwerpsspoor is een voorkeursvariant met helder ruimtelijk "verhaal", een beeldkwaliteitsplan aangevuld met een set van ontwerpregels en verbeeldingen voor zonneopstellingen en eventueel windturbines. Dit vormt vervolgens de basis voor de planfase van het project waarbij deze ontwerpregels formeel worden geborgd in een inpassingsplan.

Om te komen tot deze eindproducten wordt op basis van de scope (zie 2a) en de randvoorwaarden zoals omschreven bij 2.b van dit plan van aanpak in samenwerking met een in te huren landschapsarchitectenbureau en een ingenieursbureau een iteratief proces uitgevoerd van grof naar fijn. Er wordt gestart met het analyseren en inventariseren van de ruimtelijke context van het gebied, zoals de landschappelijke kernkwaliteiten, meekoppelkansen en planologische (on)mogelijkheden. Vervolgens worden hier passende ontwerp ideeën (alternatieven) op voorgesteld die aan zowel de omgeving als experts van de deelnemende partijen worden voorgelegd voor reflectie en verrijking. Op basis van de reacties wordt via meerdere feedbackrondes toegewerkt naar een voorkeursvariant.

Het streven is om voor de gehele scope van het project een herkenbaar en uniform ontwerp mogelijk te maken om zo verrommeling te voorkomen. Dit betekent dat de A9 ter hoogte van bijvoorbeeld Alkmaar met vergelijkbare ontwerpprincipes en beeldtaal voor zonne-opstellingen zal worden vormgegeven als de A9 bij Diemen. De opmerkingen die direct vanaf de start van het voorgestelde iteratieve participatieve ontwerptraject worden verzameld, worden vastgelegd in een Klant Eisen Systeem (KES). Dit systeem wordt tot en met het einde van het project in stand gehouden en bijgewerkt.

b. Participatie en communicatie

Doel

Het doel van het participatie- en communicatietraject is samen met de omgeving een breed gedragen plan uitwerken voor aanleg en beheer van zon- en windparken op geschikte gronden langs rijkswegen A9, A22, A5, A2 en A1. Dit wordt bereikt door middel van proces- en financiële participatie in combinatie met duidelijke en tijdige communicatie rondom het project. Binnen dit project wordt gezamenlijk door de gemeenten, provincie en Rijkswaterstaat gecommuniceerd. Met name de gemeenten zullen een belangrijke rol spelen in de communicatie om lokale belanghebbende en omwonenden goed te kunnen bereiken. Een belangrijk hulpmiddel hierbij is het nog op te stellen integraal kaderplan waarbinnen de deelnemende partijen gedetailleerde participatie- en communicatieplannen kunnen opstellen.

Voor interne stakeholders is het doel het creëren en behouden van een constructieve en gedragen samenwerking met andere afdelingen, stakeholders en kerntaken. Participatie is een belangrijk onderdeel van het klimaatakkoord en de omgevingswet¹. Een deel van het participatietraject wordt uitgevoerd door de gezamenlijke overheden en een deel door de toekomstige exploitant(en) van het (deel)project. Waar deze scheidingslijn binnen dit project wordt getrokken moet nog nader worden bepaald.

¹ Klimaatakkoord (2019), p. 219.

Binnen participatie wordt onderscheid gemaakt tussen financiële- en procesparticipatie. Beide instrumenten worden hieronder toegelicht en er wordt beknopt beschreven wat belangrijke randvoorwaarden zijn voor het soepel doorlopen van participatietrajecten. Eerst wordt de scope van het participatietraject toegelicht.

Scope van participatie

Voorafgaande aan de start van het participatietraject moet duidelijk zijn welke mogelijkheden er zijn om te participeren, zowel financieel als in het proces, en wie er kan participeren (bijvoorbeeld op afstand van het projectgebied). Vanwege de omvang van het projectgebied moet samen met de betrokken gemeenten worden afgestemd hoe er per gemeente geparticipeerd kan worden en met welk tijdspad. Hiertussen moet samenhang bestaan zodat er geen grote verschillen in mogelijkheden bestaan tussen gemeenten. Daarom wordt er een participatiekaderplan opgesteld waarbinnen gemeenten een detailplan kunnen opstellen. Hierin kan bijvoorbeeld, afhankelijk van de omvang van het project, binnen een gemeente worden bepaald hoe kan worden geparticipeerd (zowel financieel als op proces), hoeveel inloopavonden er worden georganiseerd en met welke frequentie en op welke schaal wordt gecommuniceerd.

Daarnaast is het mogelijk dat het combineren van participatietrajecten door bepaalde gemeenten logisch lijkt vanwege de samenhang tussen verschillende (deel)projecten of bijvoorbeeld om een efficiëntieslag te maken.

Procesparticipatie

Procesparticipatie behelst het mee laten doen van de lokale bevolking in de plan- en besluitvormingsprocedure². Hierbij kan gedacht worden aan locatiekeuze, vormgeving, ontwikkeling en meekoppelkansen. Uit het procesparticipatietraject kunnen wensen en eisen worden gedestilleerd die vervolgens in beleid en ruimtelijke plannen kunnen worden geborgd. Bij de vergunningaanvraag van de realiserende partij toetst het bevoegd gezag of voldaan is aan de participatieverplichting. Binnen dit project moeten gemeenten zoveel mogelijk gelijke kaders hanteren zodat er eenduidigheid en transparantie ontstaat over het participatietraject per gemeente. Daarnaast moet inzichtelijk worden gemaakt per gemeente of er reeds beleidsstukken zijn opgesteld rondom procesparticipatie. Deze moeten worden meegenomen in het participatiekaderplan. Verschillende vormen van procesparticipatie zijn weergegeven in Figuur 3.

Figuur 3 - Trap van eigenaarschap

² Oplegger & factsheet bevoegdheden overheden bij procesparticipatie en financiële participatie (nationaal programma RES).

Financiële participatie

In het klimaatakkoord is vastgelegd dat bij duurzame energieprojecten wordt gestreefd naar minimaal 50 procent lokaal eigendom door bewoners en bedrijven. Hoe 50 procent eigendom wordt gedefinieerd moet gezamenlijk met de interne betrokken stakeholders worden bepaald. Er zijn verschillende vormen van financiële participatie. De bekendste vormen zijn weergegeven in Figuur 4. Vanwege de omvang van het project is het mogelijk dat er meerdere vormen van financiële participatie worden toegepast. Dit is mede-afhankelijk van de omgeving. Normaliter wordt samen met de omgeving bepaald welke vorm van financiële participatie wenselijk is. Er moet nader worden uitgezocht welke toezeggingen rondom financiële participatie met de lokale stakeholders kunnen worden gemaakt en hoe kan worden geborgd dat door de toekomstige exploitant deze afspraken worden nagekomen. Daarnaast vormt de schaal van het project een uitdaging en moet nader worden onderzocht of en hoe financiële participatietrajecten tussen gemeenten gecombineerd kunnen worden. Een belangrijke voorwaarde is in ieder geval dat financiële participatie toegankelijk is voor elke portemonnee.

Figuur 4 - Participatiewaai; procesparticipatie en verschillende vormen van financiële participatie

c. Communicatie

De communicatie rondom dit project hangt deels samen met het participatietraject. Er wordt eenduidig gecommuniceerd door de projectpartners. Belangrijk is de communicatie rondom dit project vast te leggen in een overkoepelend communicatieplan zodat alle stakeholders van elkaar op de hoogte zijn welke informatie wanneer gecommuniceerd wordt. Hieronder wordt een niet limitatief overzicht geboden van verschillende vormen van communicatie.

Vormen van communicatie

- ✓ **Informereren:** Het informeren van de omgeving over de voortgang, het proces, de uitwerking en de (on)mogelijkheden van het project. Tijdig op de hoogte stellen van de omgeving over hoe en wanneer ze inspraak hebben in het project.
 - Middelen: projectwebsite, het verspreiden van berichten middels persberichten, regionale en nationale kranten, lokale omroepen, (online) magazines, sociale media zoals Twitter, Instagram en LinkedIn. Het houden van een fysieke of online presentatie of Q&A's.
- ✓ **Inventariseren:** Het inventariseren van de belangen, meningen en wensen die leven bij de stakeholders en omwonenden. Het achterhalen van hun visie en perspectief aangaande het opwekken van duurzame energie binnen het projectgebied.
 - Middelen: het insturen van vragen en opmerkingen per mail of brief; het houden van enquêtes, pols of vragenlijsten.
- ✓ **Participeren:** Het faciliteren van proces- en financiële participatie; het betrekken van stakeholders en omwonenden bij het maken van keuzes.
 - Middelen: Het faciliteren van inspraakmomenten. Het optuigen van een participatief ontwerptraject. Het vragen om input voor het ontwerp van zonnestroominstallaties of windturbines en/of het ophalen van voorkeuren voor reeds gemaakte mogelijke ontwerpen.

d. Stakeholders en klanteisen (KES) dossier

Vanwege de reeds bestaande ervaringen door gemeenten met lokale stakeholders vanuit de RES participatietrajecten is er reeds informatie rondom relevante stakeholders bij duurzame energie opwektrajecten opgedaan. In de verkenningsfase moet per gemeente een stakeholderoverzicht worden opgesteld zodat de kans op het missen van relevante stakeholders wordt geminimaliseerd. Naast dat er met stakeholders wordt gecommuniceerd en belangen worden geïnventariseerd is het van groot belang dat de gemaakte afspraken met stakeholders en hun wensen worden vastgelegd. Een bekend middel hiervoor is een klanteisenspecificatie (KES). Er moet per gemeente of samenwerkingsverband een KES worden opgesteld en bijgehouden zodat er bij alle partijen duidelijkheid bestaat over de gemaakte afspraken en wensen en mogelijke overlappen en meekoppelkansen kunnen worden geïdentificeerd. Daarnaast moeten verslagen van bijeenkomsten en overleggen met externe stakeholders centraal worden geborgd.

e. Netaansluiting

In de verkenning zal aan bod komen hoe de op te wekken energie aangesloten kan worden op de energie-infrastructuur. Het RES-proces in Noord-Holland is net als dit OER project gestart met een ruimtelijke verkenning van de (on)mogelijkheden voor de opwek van zonne- en windenergie. Het eindresultaat de 'Foto Energie en Ruimte' is te vergelijken met de geschiktheidsanalyse uit de voorverkenning van dit OER-project. Net zoals de 'foto' in de RES biedt deze geschiktheidsanalyse aanknopingspunten voor de aansluiting op energie-infrastructuur en het vervolg. Hieronder wordt de aanpak ten aanzien van de aansluiting op energie-infrastructuur van de opwek van zonne- en windenergie stapsgewijs toegelicht.

1. Opstellen van generieke ontwerpvarianten en -regels in relatie tot generieke aanbevelingen netbeheerder

Het is belangrijk dat bij de uitwerking tot een voorkeursvariant en ontwerpregels rekening wordt gehouden met de generieke aanbevelingen (zie onderstaand blauwe kader). Dit komt ten goede aan tijdige realiseerbaarheid van de doelstellingen, ruimtelijke inpassing van opwek én energie-infrastructuur en maatschappelijke kosten.

Generieke aanbevelingen Liander in de uitwerking van een voorkeursvariant en ontwerpregels voor wind- en zonopweklocaties:

- Plan nabij energie-infrastructuur, en benut bestaande en toekomstige netcapaciteit
- Clusteren en matchen van potentiegebieden voor opwek (ook waar overlap is met de RES)
- Combineer met grote energievragers zodat vraag en aanbod bij elkaar wordt gebracht.
- Combineer opwek van wind- en zonenergie (zgn. cablepooling) t.b.v. efficiënt gebruik van de infrastructuur
- Maak bij zon-opwek projecten gebruik van curtailment (aftoppen) t.b.v. efficiënt gebruik van de infrastructuur.

Bij een praktische toepassing van deze generieke aanbevelingen kan er gedacht worden aan:

- **Het zoeken van synergie met de RES zoekgebieden en het clusteren van meerdere opweklocaties in één gebied.**
Het Zonnecarré in de Haarlemmermeer is zo'n RES zoekgebied waar deze synergie noodzakelijk is om de gewenste vermogens tijdig aan te kunnen sluiten. Ook voor windopwek is o.a. bij de Haven van Amsterdam, wat ook onderdeel uitmaakt van het RES zoekgebied AMS_01A Havengebied, synergie mogelijk.
- **Het combineren van wind en zon.**

Kijk naar de potentie die de RES zoekgebieden bieden zoals bij IZK_06 A9-A22. Dit is een RES zoekgebied voor Zon en Wind. Hierbinnen liggen OER potentiegebieden voor zonopwek.

- **Clusteren van OER potentiegebieden nabij energie-infrastructuur.**
De ruimtelijke verkenning leidt tot veel lange, smalle stroken langs snelwegen. Dit vraagt om vele kilometers kabels voor relatief beperkte opwek. Dit komt de business case voor de ontwikkelaar niet ten goeden en vraagt veel van de netbeheerder en de omgeving (tijd, ruimte, geld).
- **Combineer vraag en aanbod.**
Kijk naar de potentie van bedrijventerreinen langs of nabij snelwegen. Als de opgewekte energie ten goede komt aan de energievraag door bedrijven, dan scheelt dit transport van elektriciteit.
- **Curtailement.**
Zorg ervoor dat bij opwekprojecten met zonenergie curtailement (aftoppen) wordt toegepast. Het aftoppen van de omvormer zorgt voor minimale energieopwek-verliezen en dat de infrastructuur niet hoeft worden uitgelegd op pieken die beperkt voorkomen. Dit scheelt ruimte en maatschappelijke kosten ten behoeven van energie-infrastructuur.

2. Ontwerpvarianten en -regels uitwerken op locaties langs de A9, A5, A22, A2 en A1 in relatie tot de aansluiting op energie-infrastructuur

Onderstaand tekstblok geeft weer wat minimaal nodig is om de aansluiting op het elektriciteitsnet te beoordelen en mee te nemen in de uitwerking op locatie:

Voor de inpassing op energie-infrastructuur staat het op orde krijgen van de basisinformatie per potentiegebied centraal:

- Welk type opwek: wind, zon of een combinatie?
- Welke omvang in MW (vermogen) / verwachte netaansluiting
- Wat is de verwachte planning van de realisatie?
- Aansluitlocatie

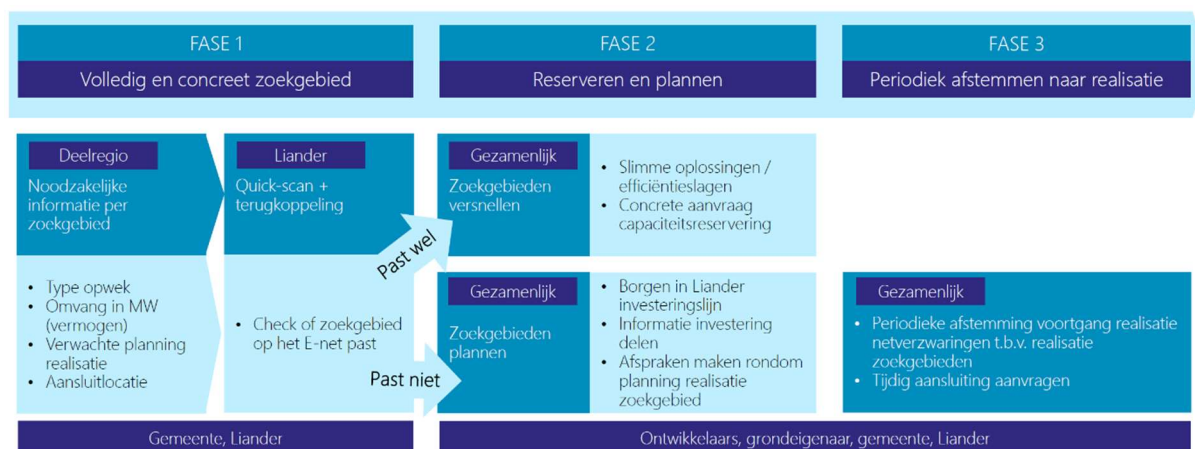
Met deze informatie kan in de planfase een onderscheid gemaakt worden tussen:

- **Gebieden die passen binnen de bestaande netcapaciteit.**
De uitwerking van deze potentiegebieden kan versneld worden vanuit netperspectief. Gekeken wordt daarbij naar slimme oplossingen om het net nog efficiënter te benutten. Denk aan: "Welke mogelijkheden voor gezamenlijke aansluitingen ("cable pooling") zijn er?"; "Welke mogelijkheden om vraag en aanbod van elektriciteit op elkaar af te stemmen met onder meer energiemanagement en afvlakken van pieken ("peak shaving")?". Daarnaast kan door eventuele initiatiefnemer de concrete aanvraag voor capaciteitsreservering ingediend worden.
- **Gebieden die nog niet passen.**
Er zijn eerst werkzaamheden aan het elektriciteitsnet voor nodig om een potentiegebied aan te sluiten. De inpassing van deze potentiegebieden moet gepland worden. Stappen daarna zijn borgen in de investeringslijn van Liander, delen van informatie investering en het maken van afspraken met gemeente en initiatiefnemer rondom de planning van de realisatie van het potentiegebied. Bij concretisering van het potentiegebied dient er dan ook zo snel als mogelijk een aanvraag te worden gedaan bij Liander.

Een aandachtspunt is de relatie met de Regionale Energiestrategieën (RES) in Noord-Holland: grootschalige duurzame opwek uit de RES 1.0 van Noord-Holland noord en Noord-Holland zuid is meegenomen in de geplande uitbreidingsinvesteringen van netbeheerder Liander. De twee jaarlijkse herijking van de RES, allereerst met de RES 2.0, zal wederom de investeringsplannen van de netbeheerder voeden op dit thema. Daarom is het wenselijk om opweklocaties die uit deze OER trajecten voortvloeien toe te voegen aan de RES zoekgebieden. Het resultaat van de verkenning kan dan onder andere zijn dat opweklocaties van het OER traject A5 A9 A22 lokaal ter besluitvorming worden voorgelegd om toe te voegen aan de RES zoekgebieden.

Vooruitblik naar aanpak plan- en realisatiefase ten aanzien van de aansluiting op energie-infrastructuur van opwek van wind- en zonenergie

In onderstaande figuur 3 van netbeheerder Liander worden de stappen weergegeven van verkenning (fase 1) naar planfase (fase 2) naar realisatie (fase 3).

Figuur 5 - Deze figuur is opgesteld t.b.v. de uitwerking van zoekgebieden in de deelregio Alkmaar van de RES Noord-Holland Noord

Aandachtspunten voor de plan- en realisatiefase:

- **Zoek synergie met het uitvoeringsprogramma van de RES Noord-Holland Noord en de RES Noord-Holland Zuid**
Een gezamenlijk uitvoeringsprogramma waarin duurzame opwek projecten, inclusief benodigde netuitbreidingen, worden uitgewerkt om de haalbaarheid te vergroten (o.a. tijdlijnen op elkaar afstemmen, afspraken maken over uitvoering). Belangrijk is te beseffen dat uitbreiding van het energienet doorgaans langer duurt dan de realisatie van een wind-of zonnepark. Door de uitbreidingen van het energienet te koppelen aan ruimtelijke ontwikkelingen, kunnen we zorgen dat gewenste regionale ontwikkelingen tijdig kunnen worden aangesloten op de energie-infrastructuur.
- **Met elkaar (verder) vooruitkijken om ambities tijdig te kunnen realiseren**
Door langjarig vooruit te kijken, is er meer tijd voor het zoeken van geschikte locaties voor kabels en elektriciteitsstations, het doorlopen van planprocedures en het inplannen van schaarse technici om al het werk te kunnen realiseren. Langjarig vooruit kijken, vergroot de kans dat we de regionale ambities samen op tijd kunnen realiseren. Dit betekent óók kijken naar wanneer er wél capaciteit beschikbaar komt door netuitbreidingen en kijken naar planningen van wind- en zonneparken. Want ook deze trajecten, en bijbehorende vergunningen, zijn niet van vandaag op morgen gerealiseerd.
- **Starten waar capaciteit beschikbaar is**
Voor de realiseerbaarheid van plannen is het belangrijk om te kijken naar volgorde van realisatie. Zo zijn er elektriciteitsstations die nog capaciteit vrij hebben of kunnen deze op relatief korte termijn (2023/2024) uitgebreid worden. Door samen eerst op deze gebieden te focussen, werken we in de tussentijd aan het realiseren van uitbreidingen in andere gebieden die meer tijd kosten.
- **Reserveer ruimte voor energie-infrastructuur in ruimtelijk-/omgevingsbeleid**
Door de toenemende energie-opwek is meer ruimte nodig voor wind- en zonneparken, maar ook voor het transport van de duurzame energie. Dat betekent ook dat er ruimte nodig is voor de benodigde netverzwaringen, in de vorm van nieuwe elektriciteitsstations en ondergrondse kabels. Schaarse ruimte in Nederland die ook voor andere belangrijke doeleinden kan worden ingezet.

In deze alinea ligt de focus op energie-infrastructuur, maar ruimtelijke inpassing en draagvlak spelen door alle processtappen een belangrijke rol.

f. Businesscase

Door middel van een businesscaseberekening worden de realisatiekansen onderzocht voor het opwekken van hernieuwbare energie binnen de scope van de verkenning. Onderdeel hiervan is het onderzoek naar de kosten die gepaard gaan met de potentiële locatie, zoals de netaansluiting. De mogelijkheden die de markt in deze locaties ziet en eventueel bijhorende voorwaarden worden hierin ook meegenomen. Daarnaast wordt berekend in welke mate factoren zoals de energieprijis, materiaalkosten, de looptijd van het project of de opstelling van het zonnestelsel de businesscase beïnvloeden. Door met een gevoeligheidsanalyse de verschillende parameters door te rekenen en de resultaten in beeld te brengen, wordt de financiële haalbaarheid en daarmee de kans op inschrijvers door marktpartijen duidelijk.

Dit businesscasemodel zal vier keer per jaar bijgewerkt worden aan de hand van gemaakte keuzes en ontwikkelingen, om te allen tijde een onderbouwd en realistisch beeld te hebben van de financiële haalbaarheid van het project.

g. Planologie

Grofweg zijn er 4 sporen om het OER-traject planologisch te borgen. Het staat de project partners vrij hun eigen planologische procedures te laten prevaleren.

1. Rijksinpassingsplan:

De Wet ruimtelijke ordening maakt het mogelijk dat indien sprake is van nationale belangen de minister een eigen bestemmings-/omgevingsplan (inpassingsplan genoemd) kan vaststellen. De gemeenteraad is dan niet bevoegd, maar moet wel worden gehoord. Ook Provinciale Staten dienen te worden gehoord. Een inpassingsplan betekent dat het Rijk de volledige regie heeft over zowel beleid, normstelling als uitvoering.

Op grond van artikel 9b van de Elektriciteitswet 1998 is voor duurzame energieprojecten groter dan 50 MW, in beginsel de Rijkscoördinatieregeling van toepassing. Deze projecten op het gebied van energie-infrastructuur worden aangemerkt als 'van nationaal belang' en worden in beginsel gecoördineerd door de minister van Economische Zaken en Klimaat (EZK). Het project omvat een zonnepark met een oppervlakte van tot 600 hectare met een bijbehorende geschatte productiecapaciteit van maximaal 600 MW. Een uitzondering hierop is wanneer het project lokaal kan worden begeleid. De minister kan dan de voorbereiding laten aan het lokale bestuur. Omdat dit een project is dat passend is binnen provinciaal en gemeentelijk beleid en visies ligt het voor de hand om ook de vergunningverlening lokaal te houden. Ondanks dat het project met een geschatte capaciteit van > 50 MW in beginsel onder de Rijkscoördinatieregeling valt, kan de minister op grond van art. 9b lid 4 van de Elektriciteitswet 1998 besluiten om de Rijkscoördinatieregeling niet toe te passen. De initiatiefnemer kan verzoeken om geen gebruik te maken van de Rijkscoördinatieregeling en de coördinatie van het project in plaats daarvan onder een ander bevoegd gezag te laten vallen. Indien het project binnen provinciaal beleid heeft en het van provinciaal (annex gemeente-overstijgend) belang is, kan de coördinatie worden overgedragen aan de provincie.

2. Provinciaal Inpassingsplan

Een provinciaal ruimtelijk plan heet een Provinciaal Inpassingsplan (PIP). Het PIP is hetzelfde als een bestemmings-/ omgevingsplan, maar dan van de provincie. Waar een Provinciaal Inpassingsplan gaat gelden, komt het bestemmingsplan te vervallen dat er eerst was. Het PIP maken we alleen voor het gebied waarvan de grond een andere functie of ander gebruik krijgt.

Indien de initiatiefnemer hiervoor kiest dan wordt de provincie het coördinerend bevoegd gezag, waarmee initiatiefnemer een provinciaal inpassingsplan opstelt in overleg met de betrokken gemeenten. Een provinciaal inpassingsplan is een gezamenlijke verantwoordelijkheid van de gemeenten en de provincie. De provincie bereidt het plan voor en coördineert dit traject en de trajecten van de benodigde uitvoeringsvergunningen (omgevings-vergunning en watervergunning). Voor het opstellen van een provinciaal inpassingsplan geldt geen wettelijke termijn. De voorbereidingstijd voor het opstellen van het ontwerp-inpassingsplan varieert veelal van 3 tot 9 maanden. De totale doorlooptijd voor het vaststellen van het inpassingsplan varieert dus al gauw van 9 tot 15 maanden. Het voordeel voor het opstellen van een provinciaal inpassingsplan is dat dan het gehele projectgebied als zonneroute planologisch is geregeld, waarbij langs het gehele tracé dezelfde planologische regels gelden.

Voorstel PIP

Om het OER-traject A9, A5, A22, A2 en A1 planologisch mogelijk te maken wordt voor de verkenningfase voorgesteld om nader te verkennen of het mogelijk is het PIP in te zetten. Wellicht is het hierbij van belang daar het om meerdere ruimtelijke clusters gaat en/of meerdere PIP's.

Randvoorwaarden PIP

Het provinciaal inpassingsplan bestaat uit een toelichting, planregels en een plankaart. De toelichting dient de volgende informatie te bevatten:

- Ruimtelijke onderbouwing
- Situatietekening huidige situatie en voorgenomen situatie
- Artist impression;
- Landschappelijk inpassingsplan;
- Milieukundig bodem onderzoeksrapport;
- Binnen archeologisch waardevol gebied een archeologisch onderzoeksrapport
- Ecoscan (voortoets in kader van de Wet natuurbescherming)

h. Innovatie

De markt voor de productie van zonnepanelen en windturbines is al jaren vol in ontwikkeling. Ook het combineren van gronden die op dit moment een verkeersfunctie hebben met een functie voor het opwekken van energie is nieuw. Het is daarom belangrijk om een duidelijk beeld te hebben van de ontwikkelingen en toekomstige mogelijkheden voor de opgave van dit project.

Procesmatig zal hiervoor door de deelnemende partijen als onderdeel van de verkenning een innovatieoverzicht gemaakt worden met wenselijke en kansrijke technieken voor zonnepanelen en windturbines rond de snelweg. Op basis van de technische mogelijkheden en voorkeuren vanuit de omgeving zal gekeken worden welke innovaties gefaciliteerd of gestimuleerd kunnen gaan worden in een mogelijke realisatiefase van dit project.

Inhoudelijk is hiervoor reeds een eerste aanzet gemaakt in Bijlage 3. Deze bijlage dient als startdocument dat verder uitgewerkt wordt in de verkenningfase.

i. Marktbenadering

De marktbenadering voor de gronduitgifte van de rijksgronden wordt uitgevoerd door het Rijksvastgoedbedrijf (RVB) door middel van een biedboek. Dit wordt gepubliceerd op www.biedboek.nl. Daarbij is het mogelijk voor de decentrale overheden om onder coördinatie van het RVB de provinciale en gemeentelijke gronden mee te nemen. In de verkenning- en planfase wordt onderzocht in hoeverre partijen hiervan gebruik willen maken en hoe dit juridisch op een correcte manier vormgegeven wordt.

De kernwaarden van deze marktbenadering zijn openbaar transparant en marktconform. Tijdens de verkenning zal een collega van het Rijksvastgoedbedrijf gaan deelnemen aan het kernteam om de mogelijkheden voor een marktbenadering voor de percelen van het voorkeursalternatief in beeld te brengen en voor te bereiden. Nadrukkelijk onderdeel hiervan is de combinatie van gemeentelijke, provinciale, rijks- en private-gronden in een uitgifte. Daarbij wordt ook gekeken naar een logische omvang van een combinatie aan percelen per biedboek.

4. Organisatie, Budget en capaciteit

De hierboven beschreven aanpak worden uitgevoerd door het kernteam. Het kernteam legt verantwoording af aan de stuurgroep, die als opdrachtgever fungeert voor dit project. Daarnaast is RWS HID Duurzame Leefomgeving verantwoordelijk vanuit het Programma OER. Het zorgt voor de beheersaspecten zoals scope, tijd en geld.

a. Kernteam

Het kernteam voert de dagelijkse werkzaamheden in de verkenningsfase uit. Het kernteam bestaat uit vertegenwoordigers van de deelnemende partijen en IPM-rolhouders (dikgedrukt). Hieronder is een overzicht weergegeven van de deelnemers, hun rol en hun vertegenwoordiging. Het kernteam overlegt digitaal eens per drie weken.

Tabel 3: Samenstelling kernteam

Kernteamlid	Rol	Vertegenwoordiging
Jan Timmerman	Projectmanager	RWS
Wouter van Buizen	Omgevingsmanager	Provincie NH
Marjet van Lent	Technisch manager & contractmanager ingenieursdiensten	RWS
Stephanie Snellenberg	Contractmanager (grondcontract)	RVB
Clarie Duin	Adviseur participatie	RVO
Hans de Wit	Projectondersteuning en technisch advies	RWS
Bart van Leeuwen	Projectcoördinator Provincie NH	Provincie NH
Thijs Stam	Projectcoördinator Provincie NH	Provincie NH
Timo Boekel	Projectcoördinator de BUCH (Bergen Uitgeest Castricum Heiloo en Alkmaar).	Alkmaar, Heiloo, Castricum, Uitgeest
Tim van der Meulen	Projectcoördinator IJmond	Heemskerk, Beverwijk, Velsen
Vincent Bakker	Projectcoördinator Haarlemmermeer	Haarlemmermeer
Doede Bardok	Projectcoördinator Amsterdam	Amsterdam
Shahrzad Faili	Projectcoördinator Amsterdam	Amsterdam
Merel Tilstra	Projectcoördinator Ouder Amstel, Amstelveen, Diemen	Ouder Amstel, Amstelveen, Diemen
Marjolijn Bonnike	Projectcoördinator Liander	Liander

b. Stuurgroep

De stuurgroep is bestuurlijk verantwoordelijk voor het project. Zij geeft de richting aan voor het project en kan beslissingen nemen als er knelpunten bestaan binnen het kernteam. De stuurgroep zorgt daarnaast voor bestuurlijk draagvlak voor deze verkenning en afstemming met de RES-regio's. In de stuurgroep kan geen bestuurlijke besluitvorming of formele afstemming plaatsvinden, omdat die bevoegdheden bij de colleges van de gemeente of provinciale staten liggen.

De stuurgroep bestaat uit de wethouders van de deelnemende gemeenten, een directeur netwerkontwikkeling van RWS, afvaardiging vanuit Liander en de gedeputeerde van de provincie Noord Holland. De gedeputeerde is de voorzitter van de stuurgroep.

c. Personele inzet

Uitgangspunt voor dit project is dat alle deelnemende ieder de kosten voor hun eigen personele inzet zelf dragen.

d. Externe kosten

Voor de uitvoering van de verkenning worden de onderstaande externe kostenposten verwacht:

- Inhuur landschapsarchitectenbureau
- Inhuur ingenieurbureau
- Kosten omgevingstraject

Voor deze projectfase stelt het OER programma voor de gehele scope vanuit Rijkswaterstaat maximaal €300.000 ter beschikking. De Hoofd Ingenieur Directeur (HID) van het programma Duurzame Leefomgeving (DuLo) is verantwoordelijk voor het beschikbaar stellen van de benodigde middelen zoals budget en capaciteit binnen het Rijk.

5. Planning

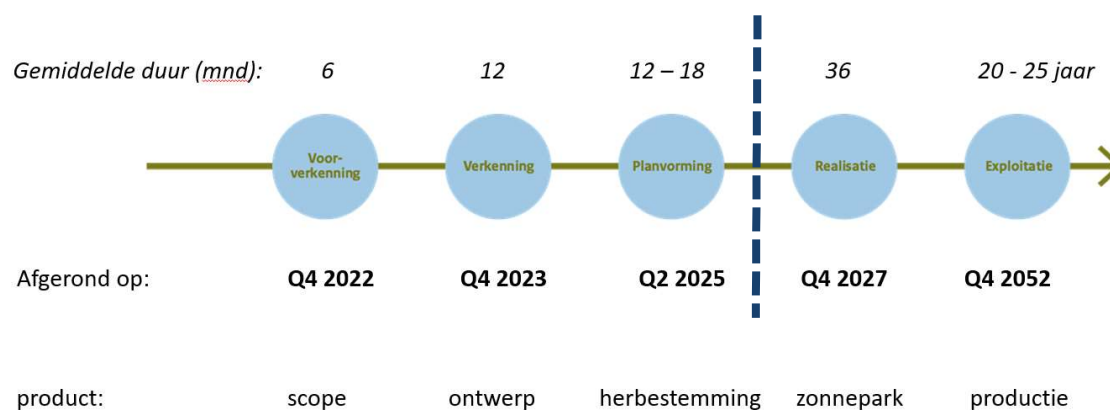
a. Planning verkenning

In de verkenning zullen de activiteiten zoals omschreven in Hoofdstuk 3 aan de orde komen. De planning van deze verkenning wordt in een eigen document verder uitgewerkt op basis van de verdere uitwerking van het omgevingstraject van de verkenning. Het kernteam verwacht 12 maanden nodig te hebben voor de uitvoering van de verkenning direct na de bestuurlijke start van deze projectfase.

b. Vooruitblik

Op basis van eerdere projecten kan de onderstaande vooruitblik van de projectplanning gehanteerd worden (zie Figuur 7). Hierbij is geen rekening gehouden met project specifieke eigenschappen en risico's. Deze vooruitblik is indicatief en sterk afhankelijk van bijvoorbeeld bestuurlijke besluitvorming. Tussen elke projectfaseovergang staat een bestuurlijk go/no go besluit.

De stippellijn geeft in deze planning het moment van de marktbenadering aan.

Figuur 7 - Projectplanning

6. Risico's

Dit project maakt gebruik van integrale projectbeheersing om tijdig de gestelde doelen beheerst te behalen. Het risicodossier en bijbehorende beheersmaatregelen vormen de basis hiervan. De top risico's van het project in de verkenningsfase staan hier samengevat. Het volledige risicodossier is bijgevoegd als Bijlage 4.

Draagvlak van de omgeving neemt af (Ref. RIS007)

Oorzaken:

- Toezeggingen door de individuele partners aan de omgeving, worden niet of onvoldoende nagekomen.
- Inspraak van burgers / omwonenden en energiecoöperaties vindt te laat of niet plaats, omdat hen de ruimte/gelegenheid niet is geboden.
- Financiële participatie wordt niet goed vormgegeven

Beheersmaatregelen:

- Opstellen van een omgevingsmanagement- en communicatieplan waarin de omgeving betrokken en geïnformeerd wordt. Focus op meerwaarde die gecreëerd wordt door het project.
- Tijdig informeren van de omgeving op welke manier en wanneer ze inspraak hebben in de vormgeving van het project.
- Participatieplan opstellen dat goed aansluit bij de omgeving; gezamenlijk aanvliegen vanuit RWS en gemeenten

Financiële participatie hapert (Ref. RIS008)

Oorzaak:

- Partijen zitten niet op één lijn qua inrichting (financiële participatie)

Beheersmaatregelen:

- Met de gemeenten een projectbesluit in de raden krijgen voor de A9 A5 A22 dat voor de hele route hetzelfde is, maar wel tegemoet komt aan de wensen van de gemeenten en in elk geval rekening houdend met de bestaande kaders.
- Tijdig betrekken van RVO en RVB om mee te denken hoe financiële participatie in de tender vorm moet krijgen.
- Participatieplan opstellen

Onvoldoende afstemming met andere relevante thema's naast energie (RIS009)

Oorzaak:

- Te laat of niet betrekken van relevante collega's en organisatieonderdelen op het gebied van bijvoorbeeld ruimtelijke kwaliteit, natuur, biodiversiteit, smart mobility en/of klimaatadaptatie.

Beheersmaatregel:

- Afstemming met collega's van ruimtelijke kwaliteit, biodiversiteit, smart mobility en klimaatadaptatie.

Bestuurlijk draagvlak neemt af (Ref. RIS010)

Oorzaak:

- Prioriteiten van de deelnemende partijen verschuiven.

Beheersmaatregelen:

- Opstellen en ondertekenen van een intentieverklaring voor de verkenning tussen de partners met duidelijke allocatie taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden
- In stand houden van een stuurgroep die twee tot drie keer per jaar samenkomt.
- In stand houden van het driewekelijks Kernteamoverleg (KTO) waarbij, naast de IPM-rolhouders, in ieder geval één afgevaardigde per partner aanwezig is.
- Intentieverklaring verlengen of een samenwerkingsovereenkomst opstellen voor de realisatiefase.

7. Bijlagen

- 1) 32 detailkaarten met de scope van het project voor de verkenning
- 2) Technisch Randvoorwaardelijk Kader (overzicht van technische randvoorwaarden en eisen A9 A5 A22)
- 3) Innovatieoverzicht
- 4) Risicodossier